

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНИХ І ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІГРОТЕХНІЧНІ МЕТОДИ В ПСИХОЛОГІЇ»

за освітньо-професійною програмою «Екстремальна та кризова психологія»

циклу професійна обов'язкова

за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

спеціальністю 053 «Психологія»

Рекомендовано кафедрою
соціально-гуманітарних дисциплін
на 2025-2026 навчальний рік
Протокол від 25.08.2024 №1

Силабус розроблено відповідно до Робочої програми
навчальної дисципліни «Ігротехнічні методи в психології»

2025 рік

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

Анотація

Навчальна дисципліна «Ігротехнічні методи в психології» для підготовки здобувачів за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти ОПП «Екстремальна та кризова психологія» спеціальністю 053 «Психологія» у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» має на меті сформувати у здобувачів вищої освіти уміння та навички у сфері міжособистісної, фахової комунікації; сприяти розвитку комунікативного потенціалу і потреби особистості у спілкуванні, навичок інтерпретації невербальної поведінки, вмінь ефективного спілкування і слухання, взаємодії у професійному спілкуванні, ефективному вирішенню конфліктних ситуацій, досягнення консенсусу у комунікативних процесах; організацію зв'язків з громадськістю та ЗМІ.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Гонтаренко Людмила Олександрівна, доцент кафедри соціальних і гуманітарних дисциплін навчально-наукового інституту цивільного захисту, кандидат психологічних наук, доцент
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет 243
E-mail	hontarenko_liudmyla@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	- соціально-психологічна робота; - соціальна психологія; - психологія професійної діяльності; - історія становлення соціальної роботи. - теорія і методика професійної освіти
Професійні здібності	- професійні знання і значний досвід роботи в студентських аудиторіях в процесі вивчення психологічних дисциплін; - професійні знання і значний досвід практичних навичок психолога; - організаційні та комунікативні якості; навички навчання та викладання; навички організації освітнього процесу та наукової діяльності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&user=Dm03aqAAA ORCID: 0000-0001-6993-5494 SCOPUS: 57976645300 Web of science: ITT-9974-2023

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно із затвердженим розкладом.

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру згідно з розкладом з 14.00 до 15.00 в кабінетах № 243, 245. У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни

Вивчення дисципліни полягає в ознайомленні здобувачів вищої освіти із сутністю ігрових методів в психології, розвитку соціальних навичок та вмінь, формуванні навичок вирішення конфліктних ситуацій шляхом співробітництва, кооперації, що ґрунтуються на використанні ігрових методів; розвитку організаторських здібностей, комунікативних навичок, навичок самоконтролю, самооцінки та оцінки поведінки інших, емпатії.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	Професійна вибіркова	
Рік підготовки	2-й	2-й
Семестр	3-й	3-й
Обсяг дисципліни:		
в кредитах ЕКТС	4	4
кількість модулів	1	1
загальна кількість годин	120	120
Розподіл часу за навчальним планом:		
лекції (годин)	-	-
семінарські, практичні (годин)	40	6
самостійна робота (годин)	80	114
підсумковий контроль	дифзалік	дифзалік

Передумови для вивчення дисципліни

Пререквізити: «Соціальна психологія», «Філософія», «Психологія праці та організаційна психологія».

Постреквізити: компетентності здобуті під час вивчення навчальної дисципліни необхідні для професійної підготовки здобувачів за усіма компонентами освітньої програми.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньо-професійної програми програми «Екстремальна та кризова психологія» для підготовки здобувачів освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	Абревіатура
Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	ПР10
Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.	ПР13

~
формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Програмні компетентності	Абревіатура
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ЗК 7
Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.	СК 4

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

«Ігротехнічні методи в психології»

Змістовий модуль 1.

МОДУЛЬ 1. Теоретико-методологічні засади ігротехнічних методів в психології

Тема 1.1. Науково-методологічні засади курсу «Ігротехнічні методи в психології». Феномен гри в філософських і культурних концепціях. Творчість як фундаментальна науково-теоретична проблема. Осмислення творчості в культурно-історичному процесі. Індивідуально-суб'єктивний вимір творчості. Творчість як шлях і досвід. Мислення як творчість. Креативність, її природа, види, діагностичні можливості. 4 години

Література: [Баз.: 1, 3-5, 6. Доп.: 2-6, 9, 10].

Тема 1.2. Творчість і терапевтичні практики. Їхні відображення у грі. Терапевтичний потенціал творчості. Арт-терапія, її види і форми. Музична терапія і її зв'язок з психологією творчості. Зцілення творчістю, специфіка і канали такого зцілення.

Література: [Баз.: 1, 2, 4, 5. Доп.: 1, 6, 10].

Тема 1.3. Методологічні основи теорії ігрової діяльності. Творчість, новизна і прогресс. Матеріальні передумови для подальшого розвитку раннього мистецтва, починали виявлятися його самостійні форми. Ігрова діяльність людей тісно пов'язана з їхньою життєдіяльністю.

Література: [Баз.: 1-4, 5, 6. Доп.: 2, 5, 7-10].

Тема 1.4. Діагностика та креативність. Креативність як властивість особистості. Визначення креативності. Тести Дж. Гілфорда. Метод діагностики творчих здібностей Е.П. Торранса. Р.Стернберг про креативність

Література: [Баз.: 1, 2, 6. Доп.: 1-4, 8, 10].

Тема 1.5. Структурні та функціональні характеристики ігротерапії. Мистецтво і терапія мають спільне коріння. Імітаційна гра в психології. Конструювання та проведення імітаційних ігор.

Література: [Баз.: 1-3, 5. Доп.: 2, 4, 5, 9, 10].

Тема 1.6. Сутність ігротехнічних методів в психології та їхня класифікація. Організаційно-діяльнісна гра в психології. Методологія організаційно-діяльної гри в психологічній і навчальній практиці. Загальна характеристика ігрових методів навчання. Рольові ігри й ділові ігри та їх різновиди.

Література: [Баз.: 1, 2, 6. Доп.: 4, 7, 9, 10].

Тема 1.7. Колажування як цілепокладальна терапевтична техніка. Основні цілі. Індивідуальна та групова робота. Основними темами колажів. Схема аналізу колажів. Інтерпретації зон колажу.

Література: [Баз.: 1-, 6. Доп.: 3-6, 10].

Контрольна робота за модулем 1.

Змістовий модуль 2.

МОДУЛЬ 2. Види та форми ігротерапії.

Тема 2.1. Мозковий штурм як метод.

Генерація ідей (без критики). Кількість понад якість. Вільні асоціації. Фіксація ідей. Аналіз та відбір ідей. Оцінка. Групування та відбір. Ключові принципи для ефективного мозкового штурму. Неформальна атмосфера.

Література: [Баз.: 1-3, 5, 6. Доп.: 3, 8, 9, 10].

Тема 2.2. Ізотерапія, як арт-терапевтичний метод Сюжетно-рольові психологічні ігропрактики. Фундамент арт-терапії. Різноманіття поверхонь, матеріалів, технік малювання. Активізує важливі психічні функції. Психокорекційні можливості ізотерапії. Піскова терапія – вид арт-терапії. Використання природних матеріалів. Глибинна робота з почуттями і переживаннями клієнта. Осмислення та моделювання стратегії поведінки. Відпрацювати витіснені емоції, переживання. Процес створення піскових композицій.

Література: [Баз.: 1-3, 6. Доп.: 1-3, 6, 8, 9, 10].

Тема 2.3. Глинотерапія – як робота з пластичними матеріалами. Робота з тілесним «Я» (зняття тілесних затисків). Вивільнити переживання, надаючи їм певної форми. Рівні роботи з глиною. Глина - посередник в комунікації індивіда.

Література: [Баз.: 1-3, 6. Доп.: 1-3, 6, 8, 9, 10].

Тема 2.4. Музична терапія. як джерело зцілення від душевних негараздів і тілесних недугів. Думки, переживання, уявлення. Складність і комплексний характер психоемоційного впливу музики.

Література: [Баз.: 1-3, 6. Доп.: 1-3, 6, 8, 9, 10].

Тема 2.5. Рольові ігри. Казкотерапія та маскотерапія.

Наявність ролей. Відмінність цілей учасників гри, які виконують різні ролі. Взаємодія ролей. Наявність спільної мети у всього ігрового колективу. Багатоальтернативність рішень. Наявність групового або індивідуального оцінювання діяльності учасників гри. Наявність керованої емоційної напруги. Казкотерапія використовує метафору для створення зв'язків між казковими подіями і поведінкою у реальному житті. Активізація ресурсів та розкритті потенціалу особистості. Осмисленням пережитого, моделюванням майбутнього. Маскотерапія базується на проєкції внутрішнього глибинного стану людини назовні. Напрямки маско терапії. Функції маски в рамках різноманітних підходів

Література: [Баз.: 1-3, 6. Доп.: 1-3, 6, 8, 9, 10].

Тема 2.6. Інтерактивного спілкування. Драматерапія. Техніка мандал. Области застосування драма терапії. Психологічні задачі, які успішно вирішує драма терапія. Неспецифічні цілі драма терапії. Основні техніки драма терапії. Техніка мандал. використання мандали як психодіагностичного та психокорекційного інструменту. Сприяння зміні актуальних станів. Ефект дзеркала - відображенні стану людини. Ефект структурних елементів. Ефект сенсу. Ефект взаємодії з творчими інструментами. Стадії кола мандали та їх особливості.

Література: [Баз.: 1-3, 6. Доп.: 1-3, 6, 8, 9, 10].

Тема 2.7. Ділові ігри в психології. Арт цілепокладання.

Організація та проведення ділових ігор. Квест як ігротехнічний метод подолання перешкод. Магічні ігри та ритуали в психологічній практиці. Перфоманс. Відмінності гри і перфомансу в психології. Визначення та усвідомлення особливостей потреб особистості та їхнього впливу на формування життєвих стратегій. Можливість зафіксувати вторинні вигоди у можливому саботажі клієнта на шляху досягнення успіху. Емоційні та тілесні особливості проживання клієнтом шляху до досягнення цілі і загалом бажаність успіху.

Література: [Баз.: 1-4, 5, 6. Доп.: 4, 8, 9, 10].

Тема 2.8. Імітаційні ігрові технології навчання

Суть імітаційних ігрових технологій. Моделювання. Інтерактивність. Навчальна мета. Типи імітаційних ігор. Імітаційні ігри. Рольові ігри. Операційні ігри. Переваги використання. Активне навчання. Розвиток навичок. Безпечне середовище. Мотивація. Навчання професій. Розвиток управлінських навичок. Вивчення соціальних взаємодій.

Література: [Баз.: 1-4, 5, 6. Доп.: 4, 8, 9, 10].

Тема 2.9. Арт-терапевтичні техніки роботи з груповими процесами та тимблдингом

Зміст і герої. Аспекти інтерпретації. Формальні та неформальні стосунки. Використання техніки «Груповий малюнок». Особливості взаємодії в групі, стратегії спілкування, само презентації.

Література: [Баз.: 1-4, 5, 6. Доп.: 4, 8, 9, 10].

Контрольна робота за модулем 2.

Диференційний залік.

Розподіл дисциплін у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

Назви змістових модулів і тем	Очна (денна) форма				
	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції	семінари (практичні) заняття	самостійна робота	поточний контроль
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади застосування ігротехнічних методів в психології					
Тема 1.1. Науково-методологічні засади курсу «Ігротехнічні методи в психолгії». Феномен гри в культурних концепціях	12	-	4	8	опитування, завдання,інд робота
Тема 1.2. Творчість і терапевтичні практики, їхні відображення у грі	6	-	2	4	опитування, завдання,інд робота
Тема 1.3. Методологічні основи теорії ігрової діяльності	6	-	2	4	опитування, завдання,інд робота
Тема 1.4. Діагностика та креативність.	6	-	2	4	опитування, завдання,інд робота
Тема 1.5. Структурні та функціональні характеристики ігротерапії. Конструювання та проведення імітаційних ігор	12		4	8	опитування, завдання,інд робота
Тема 1.6. Сутність ігротехнічних методів в психології та їхня класифікація.	6	-	2	4	опитування, завдання,інд робота
Тема 1.7. Колажування як як цілепокладальна терапевтична техніка.	6	-	2	4	опитування, завдання,інд робота
Модульна контрольна робота	6		2	4	Інд.п и с ь м о в а робота
Всього за 1 модуль	60		20	40	
Змістовий модуль 2. Види та форми ігротерапії.					
Тема 2.1. Мозковий штурм як метод.	6	-	2	4	опитування, завдання,інд робота

Тема 2.2. Ізотерапія, Піскова терапія – вид арт-терапії.	6	-	2	4	опитування, завдання, індивідуальна робота
Тема 2.3. Глинотерапія – як робота з пластичними матеріалами.	6	-	2	4	опитування, завдання, індивідуальна робота
Тема 2.4. Музична терапія.	6	-	2	4	опитування, завдання, індивідуальна робота
Тема 2.5. Рольові ігри. Казкотерапія та маскотерапія.	6	-	2	4	опитування, завдання, індивідуальна робота
Тема 2.6. Інтерактивного спілкування. Драматерапія. Техніка мандал.	6	-	2	4	опитування, завдання, індивідуальна робота
Тема 2.7. Ділові ігри в психології. Техніки роботи з груповими процесами та тимбілдингом.	6	-	2	4	опитування, завдання, індивідуальна робота
Тема 2.8. Імітаційні ігрові технології навчання	6		2	4	опитування, завдання, індивідуальна робота
Контрольна робота за модулем 2	6		2	4	Індивідуальна робота
Диференційний залік	6	-	2	4	Індивідуальна робота
Всього за 2 модуль	60		20	40	
ВСЬОГО	120	-	40	80	2

Назви змістових модулів і тем	Заочна (дистанційна) форма				
	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції	семінари (практичні) заняття	самостійна робота	поточний контроль
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади застосування ігротехнічних методів в психології					
Тема 1.1. Науково-методологічні засади курсу «Ігротехнічні методи в психології». Феномен гри в філософських і культурних концепціях	7			7	-
Тема 1.2. Творчість і терапевтичні практики, їхні відображення у грі	8	-	1	7	-
Тема 1.3. Методологічні основи теорії ігрової діяльності	8	-	1	7	-
Тема 1.4. Діагностика та креативність.	8		1	7	-
Тема 1.5. Структурні та функціональні характеристики ігротерапії. Конструювання та проведення імітаційних ігор	7	-	-	7	-
Тема 1.6. Сутність ігротехнічних методів в психології та їхня класифікація.	7	-	-	7	-
Тема 1.7. Колажування як цілепокладальна терапевтична техніка.	7	-	-	7	-

Модульна контрольна робота	8			8	
Разо за 1 модуль	60		3	57	
Змістовий модуль 2. Види та форми ігротерапії.					
Тема 2.1. Мозковий штурм як метод.	6	-	1	5	-
Тема 2.2. Ізотерапія. Піскова терапія – вид арт-терапії.	6	-	1	5	-
Тема 2.3. Глинотерапія – як робота з пластичними матеріалами.	6	-	-	6	-
Тема 2.4. Музична терапія.	6	-	-	6	-
Тема 2.5. Рольові ігри. Казкотерапія та маскотерапія.	6	-	-	6	-
Тема 2.6. Інтерактивного спілкування. Драматерапія. Техніка мандал.	6	-	-	6	-
Тема 2.7. Ділові ігри в психології. Техніки роботи з груповими процесами та тимбіндингом.	6	-	1	5	-
Тема 2.8. Імітаційні ігрові технології навчання	6			6	
Модульна контрольна робота 2.	6			6	
Диференційний залік	6			6	
Всього за модуль 2.	60		3	57	
ВСЬОГО	120		6	114	-

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань (самостійна робота)

Індивідуальні завдання можуть виконуватись здобувачами як під час практичних занять, так і під час самостійної роботи. Формами виконання індивідуальних завдань є: написання рефератів, есе, дайджесту, аналітичного огляду, аналізу практичних та проблемних ситуацій, підготовка результатів власних досліджень (тези доповідей та участь у науково-практичних конференціях) тощо.

Детальний опис форм, вимоги до виконання та критерії оцінювання індивідуальних завдань (самостійної роботи) здобувачів викладені у методичних вказівках для самостійного вивчення дисципліни «Ігротехнічні методи в психології».

1. Мозковий штурм «Кар'єра».
2. Логічні завдання для інтерактивного спілкування.
3. Мозковий штурм «Почуття».
4. Мозковий штурм «Важкий клієнт».
5. Тренінг для навчання та організаційного розвитку.
6. Тренінг сенситивності (прогнозування поведінки).
7. Тренінг «Мова тіла».
8. Тренінг «Встановлення зорового контакту у групі».
9. Тренінг «Обговорення та зоровий контакт».
10. Лідерський тренінг.
11. Тренінг з управління конфліктом.
12. Типи та види рольових позицій, що використовуються на іграх.
13. Характеристики ролей, що використовуються у конкретних ситуаціях.
14. Прийоми «занурення» в інтерактивні технології.

15. Прийоми «вивантаження» з ігрової взаємодії або «зняття ролей».
16. Зворотній зв'язок за підсумками інтерактивної взаємодії.

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни здійснюється **у таких формах**: навчальні заняття за видами, виконання індивідуальних завдань, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

У навчальній дисципліні використовуються **такі методи навчання і викладання**:

~ методи навчання за джерелами набуття знань: словесні методи навчання (лекція, пояснення, бесіда); наочні методи навчання (презентації, ілюстрація, демонстрація, спостереження);

~ методи навчання за характером логіки пізнання: аналітичний; синтетичний; індуктивний; дедуктивний.

~ методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

~ інноваційні методи навчання: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; навчання з використанням технічних ресурсів; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

~ науково-дослідна робота;

~ самостійна робота.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: диференційований залік, стандартизовані тести, наскрізні та командні проекти, аналітичні звіти, реферати, есе, презентація власних досліджень (тези доповідей), індивідуальні та групові завдання.

Критерії оцінювання

Оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті цивільного захисту України за 100-бальною шкалою.

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль результатів навчання здобувачів освіти проводиться у формі: фронтального та індивідуального опитування, виконання письмових завдань, вирішення ситуаційних завдань, виконання проектного завдання, підготовка тез доповіді тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі модульної контрольної роботи та диференційованого заліку.

Розподіл та накопичування балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна кількість балів
Модуль 1	І. Поточний контроль			
	Практичні заняття	9-	2	18
	Модульна контрольна робота	1	15	15
	Разом за 1 модуль			33

Модуль 2	Практичні заняття	8	2	16
	Модульна контрольна робота	1	15	15
	Разом за 2 модуль			31
	Індивідуальне завдання		11	11
	Диференційний залік	1	25	25
Разом				100

Заочна

Вид навчальної роботи		Кількість	Максимальний бал за вид навчальної роботи	Загальна максимальна кількість балів
Модуль	І. Поточний контроль			
	Практичні заняття	3-	5	15
	Модульна робота 1	1	20	20
	Разом за модуль 1			35
	Практичні заняття	3	5	15
	Модульна робота 2	1	20	20
	Разом за модуль			35
	Диференційний залік	1	30	30
Разом всього				100

* за виконання творчих робіт з навчальної дисципліни (участь в олімпіадах, підготовка наукових статей, участь у конкурсах робіт, виконання завдань із удосконалення дидактичних матеріалів із дисципліни тощо) здобувачу можуть нараховуватися додаткові, заохочувальні бали. Сума заохочувальних балів до 20.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру (включно із самостійною та індивідуальною роботою);
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль проводиться на кожному семінарському (практичному) занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (зокрема, самостійно опрацьований матеріал) під час роботи на заняттях та набутих навичок під час виконання практичних завдань.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на семінарському (практичному) занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 2 балів) для очної форми навчання,)

2 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь правильна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, є посилання на додатково опрацьовані джерела.

1 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів) для заочної (онлайн) форми навчання :

5 балів – завдання виконане в повному обсязі, відповідь правильна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни, є посилання на додатково опрацьовані джерела.

4 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні помилки.

3 бали – завдання виконане, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені значні помилки.

2 бал – завдання виконане частково, допущені незначні помилки.

1 бал – завдання виконане частково, допущені значні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Оцінювання **індивідуальних завдань** для очного відділення (самостійна робота) здійснюється на семінарських заняттях за шкалою від 0 до 11 балів.

Критерії оцінювання залежать від форми виконання завдання. Наприклад (оцінювання есе, дайджесту, реферату):

10-11 балів – отримують здобувачі, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки.

6-9 балів – отримують здобувачі, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, частково здійснили їхній аналіз, але не зробили узагальнюючих висновків.

2-5 балів – отримують здобувачі, які фрагментарно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

0-1 бал – отримують здобувачі, які не виконали завдання або у роботі яких виявлено факти академічної не доброчесності.

Додатковий 1 бал здобувачі вищої освіти можуть отримати за активність на практичному занятті.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього семінарського заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з двадцяти тестових завдань та одного ситуаційного завдання. Відповіді на поставленні завдання здобувачів повинні відображати вільне володіння обсягом навчального матеріалу, передбаченого програмою.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні контрольної роботи за модулем (оцінюється в діапазоні від 0 до 15 балів – для здобувачів освіти денної форми навчання: від 0 до 20 балів – для слухачів заочної форми навчання(ЗФН)): сума балів за правильне виконання письмового або тестового завдання складає 20 балів (30 балів для слухачів заочної форми навчання). «Вага» одного правильно вирішеного тестового запитання складає 1 бал:

1 бал – правильна відповідь;

0 балів – неправильна відповідь.

Сума балів за виконання ситуаційного завдання складає 10 балів (20 балів для слухачів ЗФН). При його оцінюванні береться до уваги вміння застосовувати знання на практиці (у вигляді наведення власних прикладів), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

15 балів (20 балів ЗФН) – питання розкрито в повному обсязі, відповідь вірна, наведено переконливу аргументацію, використовуються професійні терміни, наявний творчий підхід.

10-14 балів (19-14 балів ЗФН) – питання розкрито вірно, але обґрунтування відповіді недостатнє, використана професійна термінологія.

6-9 балів (13-9 балів ЗФН) – питання розкрито частково, допущені значні помилки при аргументації, термінологія використана з помилками.

2-5 балів (8-1 бал ЗФН) – питання розкрито на рівні окремих фрагментів, аргументація відсутня.

0-1 бал – питання не розкрито.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінювання результатів навчання на завершальному етапі, проводиться у формі диференційованого заліку.

Кожен варіант підсумкового контролю складається з двох теоретичних питань та практичного завдання. Відповіді на поставленні завдання здобувачів повинні відображати вільне володіння обсягом матеріалу, передбаченим програмою, зокрема, вміти застосовувати його на практиці (у вигляді наведення власних прикладів, розв'язання психологічних ситуацій тощо), оцінювати факти, явища, вільно висловлювати власні думки, самостійно оцінювати різноманітні явища та факти, виявляючи особисту позицію що до них, вміло використовувати міжпредметні зв'язки.

Критерії оцінювання знань здобувачів на підсумковому контролі (оцінюється від 0 до 25 балів для здобувачів освіти денної форми навчання: від 0 до 30 балів – для слухачів ЗФН):

24-25 балів (28-30 балів ЗФН) – в повному обсязі здобувач володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкрив зміст теоретичного питання;

19-23 балів (20-27 балів ЗФН) – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої аргументації;

12-18 балів (16-19 балів ЗФН) – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, в основному розкрито зміст теоретичного питання. При наданні відповіді на деякі питання не вистачає достатньої глибини та аргументації, при цьому є несуттєві неточності та незначні помилки;

8-11 балів (11-15 балів ЗФН) – в цілому володіє навчальним матеріалом, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

1-7 балів (1-10 балів ЗФН) – частково володіє навчальним матеріалом, відповіді загальні, допущено при цьому суттєві помилки;

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичного питання та практичних завдань.

Перелік завдань для підготовки до заліку

1. Принципи побудови імітаційних ігор в психології.
2. Організація та проведення імітаційних ігор в психології.
3. Переваги та обмеження технології імітаційних ігор.

4. Комп'ютерні імітаційні ігри та їхня роль в психологічній науці.
5. Специфіка організаційно-діяльних ігор в психології і типи ігрових груп.
6. Переваги та обмеження організаційно-діяльних ігор в психології.
7. Пошуково-апробаційна гра «Геракл».
8. Інтерактивна інноваційна гра «Запит».
9. Ділові ігри в психології.
10. Види ділових ігор в психології.
11. Характеристики ділової гри з точки зору психологічної науки.
12. Переваги ділових ігор та можливості їх використання в психології.
13. Цілі для розвитку учасників гри.
14. Методи активізації навчального процесу.
15. Ситуаційний аналіз (кейс-стаді). Методи роботи із ситуаціями в психології.

Аналіз конкретних ситуацій.

16. Основні характеристики методу активізації навчального процесу.
17. Переваги та обмеження методу кейсів.
18. Метод «Інциденту».
19. Переваги та обмеження методу «інциденту».
20. Розбір кореспонденції («баскетметод»).
21. Переваги та обмеження методу аналізу кореспонденції.
22. Метод програвання ролей (інсценування).
23. Ситуаційно-рольова гра «Конфлікт».
24. Рольова гра «Оцінка глибини конфлікту».
25. Рольова гра «Дилема в'язня».
26. Ситуаційно-рольова гра «Скарга».
27. Конфліктні ситуації (вирішення ситуаційних завдань) в психології.
28. Рольова гра «Конфлікт в державній установі служби цивільного захисту».
29. Ситуаційно-рольова гра «Шантаж».
30. Ситуаційно-рольова гра «Доручення завдання підлеглому».
31. Ситуаційно-рольова гра «Прийом на роботу».
32. Вправа-тест «Управлінські ситуації та спрямованість керівника».
33. Ситуаційно-рольова гра «Слалом».
34. Інформаційний лабіринт «Папка керівника».
35. Авторська гра «Емпатіум» як метод розвитку емоційного інтелекту.
36. Метод мозкового штурму. Генерування ідей. Процедура мозкового штурму.

Правила мозкового штурму.

37. Переваги та обмеження мозкового штурму.
38. Метод синектики в психології. Прийоми, засновані на аналогії. Етапи

проведення синектичної сесії. Організація синектичної сесії.

39. Проблеми використання синектики.
40. Метод асоціацій в психології. Застосування метафор.
41. Принципи організації технології вільних асоціацій.
42. Правила для організаторів із застосування методу.
43. Правила інтерактивної взаємодії для учасників.
44. Практичні технології для генерування ідей.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до семінарських та практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі вищої освіти, які запізнилися на заняття, до заняття не допускаються).

3. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

4. При виконанні індивідуальної (самостійної) роботи здобувач зобов'язаний дотримуватись політики академічної доброчесності. У разі виявлення фактів порушення політики здобувач несе відповідальність згідно з Кодексом академічної доброчесної НУЦЗ України.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Стандарт вищої освіти України із галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальності 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України від 24.04.2019 р. № 565 (зі змінами).
2. Освітньо-професійна програма «Екстремальна та кризова психологія» для підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія». Черкаси: НУЦЗ України.
3. Вознесенська О. Використання арт-технологій в сімейній психотерапії // Простір арт-терапії: 36. наук. ст. / ЦІППО АПН України, ГО Арт-терапевтична асоціація; Редкол.: Семиченко В. А., Чуприков А. П. та ін. – К.: Міленіум, 2007. – Вип. 1. – С. 5-19.
4. Лефтеров В.О., Форманюк Ю.В., Третьякова Т.М. Теорія і практика психологічного тренінгу: методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів. Одеса: Фенікс, 2021. – 44 с.
2. Фомич М.В. Психологія діяльності в особливих умовах : навч.посіб. / [М.В. Фомич, С.І. Головченко, Г.С. Грибенюк, О.М. Дячкова та ін.] ; за заг. ред. проф. М.А. Кришталь. – Черкаси: видавець Третьяков О.М., 2021. – 120 с.
3. Шандрук С.К. Психологія професійних творчих здібностей: [монографія] / Сергій Костянтинович Шандрук. – Тернопіль: Економічна думка, 2015. – 357 с.
4. Шрагіна Л.І. Психологія вербальної уяви: Функціонально-системний підхід. Монографія. – К. Києво-Могилянська академія, 2016
5. Федій О.А. Естетотерапія. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури. – 2012.
6. Яценко Т.С. Теорія і практика групової психокорекції: Активне соціально-психологічне навчання: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закладів] / Яценко Т.С. – К.: Вища школа, 2004. – 679 с.

Допоміжна:

1. Босик З. О. Родинна обрядовість: трансформація та архетипові мотиви весільної обрядовості Середньої Наддніпрянщини : монографія / З. О. Босик; Нац. ун-т культури і мистецтв. України, Укр. центр культ. дослідж. – К. : НАКККіМ, 2010. – 343 с.
2. Захарова Н. М. Соціальна адаптація старших дошкільників засобами ігрової діяльності [Текст] : дис... канд. пед. наук: 13.00.08 / Захарова Наталя Миколаївна; Бердянський держ. педагогічний ун-т. - Бердянськ, 2007. – 245 с.
3. Кришталь М.А. Психологічне забезпечення професійної діяльності працівників пожежно-рятувальних підрозділів МНС України : [навчальний посібник] / Кришталь М.А. – Черкаси : Академія пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля, 2011. – 226 с.
4. Кукуруза Н.В. Майстерність ведучого: Навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2010. – 176 с.

5. Рибалка В.В. Методологічні питання наукової психології / В. В. Рибалка. – К.: Ніка-Центр, 2003. – 204 с.
6. Фурман А. В. Теорія навчальних проблемних ситуацій: психолого-дидактичний аспект : монографія / А. В. Фурман. – Тернопіль: Астон, 2007. – 164 с.
7. Bronzino L.Yu., Markuze G., Bodriiyar Zh. Teoretiko-metodologicheskii analiz kontsepta obshchestva potrebleniya [Theoretical and methodological analysis of the concept of consumer society]. Sovremennyye issledovaniya sotsial'nykh problem [Modern research of social problems]. – 2011, 8(4). – p. 62.
8. Wangaard D., Stephens J. Creating a Culture of Academic Integrity: A Toolkit for Secondary Schools. Search Institute Press; Mac Win Paedition, 2011. – 176 p.
9. Music Therapy Helps Vets Control Symptoms of PTSD. Режим доступу: <http://www.wnyc.org/story/93503-music-helps-vets-control-symptoms-ptsd/>
10. Punkanen M. On a journey to somatic memory//Music and altered states: consciousness, transcendence, therapy and addictions. Ed. by David Aldridge and Jörg Fachner. – Jessica Kingsley Publishers. – 2006. – Chapter 11. – p. 140 – 144.

Інформаційні ресурси:

1. Авторська ігротехніка «Емпатіум». Методичний посібник з проведення ігрових занять з розвитку емоційного інтелекту на основі гри «Емпатіум» за ред. Балунової О.І., Ізмайлової Н.В., Лов'ягіної О.Л. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <https://www.infran.ru/wp-content/uploads-1.pdf>
2. Варій М.Й. Загальна психологія. Навчальний посібник / 2-ге видан., випр. і доп. – К.: «Центр учбової літератури», 2007. – 968 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://psychologiya.org.ua/zagalyna_psychologiya.html

Доцент кафедри соціальних
і гуманітарних дисциплін
кандидат психологічних наук

Людмила ГОНТАРЕНКО